

ПОЖЕЖОНЕБЕЗПЕЧНІ УМОВИ ДЛЯ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ

К.М. Карпець, к.геогр.н., НУЦЗУ

Основними причинами зменшення біорізноманіття в лісових екосистемах є надмірне природокористування (суцільні санітарні рубки, лісовідновлювальні рубки, побічне використання лісових ресурсів, випасання), рекреаційне навантаження на екосистеми, зміна меж населених пунктів, приватизація земель.

Загрозами для лісової рослинності є випалювання сухої рослинності, що призводить до виникнення пожеж у лісах, та всихання ялинових лісів у гірських районах.

Ліси щорічно протягом пожежонебезпечного періоду (квітень–жовтень) зазнають згубного впливу пожеж, які в деяких випадках поширюються на великі площі та завдають значних збитків довкіллю й лісовій галузі.

Погодні умови у ряді регіонів України протягом пожежонебезпечного періоду 2011 року характеризуються показниками пожежної небезпеки в лісах на рівні «середньостатистичних багаторічних значень». Переважна більшість пожеж у лісах – 2280 (96,4%) – сталися внаслідок необережного поводження з вогнем населення та сільгоспспалів. Знач на кількість лісових пожеж (близько 600) виникла навесні (квітень–травень) внаслідок самовільного випалювання сухої рослинності та її залишків на сільгоспугіддях поряд з лісовими масивами.

У 2011 році у підвідомчих Держкомлісгоспу лісах сталося 2368 пожеж на площі 1239 га, в тому числі верхових – на площі 196 га. Найбільшу кількість загорянь зареєстровано у Харківському обласному управлінні лісового та мисливського господарства – 387, Київському – 367, Луганському – 348. Найбільші площі лісів пошкоджено пожежами в Луганській області – 517 га, Дніпропетровській – 184, Харківській – 156 га. Порівняно з 2010 роком кількість пожеж зменшилась у 2,1 раза, площа – в 3,6 раза. Середня площа однієї пожежі становила 0,5 га (табл. 1).

Таблиця 1 - Динаміка лісових пожеж

Рік	Лісові пожежі				Завдані збитки, тис. грн
	Кількість	Площа, га			
		загальна	верхових пожеж	середня	
2000	2994	1150	191	0,4	831,3□
2001	2646	3297	1727	1,2	6108,3
2002	4905	3484	403	0,7	2819,0
2003	3402	1645	274	0,5	1276,4
2004	1366	332	36	0,2	331,3
2005	3700	1937	282	0,5	3252,8
2006	3266	3399	384	1,0	5243,1
2007	5024	12713	7513	2,5	181407,1
2008	3316	4521	1110	1,4	52745,1
2009	4922	4449	952	0,9	44543,0
2010	2368	1239	195	0,5	7920,0□